

Správné znění meditačních průpovědí. Slovo - Logos

Esoterní hodina, Karlsruhe, 10. října 1911

Dříve než začneme s esoterním výkladem, jsem povinen něco zde sdělit, totiž že mi jeden z našich členů z užšího kruhu, jako by na základě správného impulsu, předal brožuru, která mě vede k tomu, abych k ní něco bližšího řekl. Jak každý z vás ví, dostává každý esoterní žák podle svého založení cvičení, která z hlubších důvodů svou výstavbou a pořadím slov způsobují zcela přesně to, co žák pro svůj vývoj potřebuje. A má ten největší význam, jaké je pořadí slov, ba i to, které slovo se použije a kde stojí, aby se dosáhlo toho, co je zamýšleno. Mnozí z vás dostali jako ranní cvičení verše:

*V čirých paprscích světla
září božství světa.*

*V čiré lásce ke všem
bytostem září božská
podstata mé duše.*

Spočívám v božství světa.

*V božství světa naleznu sám
sebe.*

Dostal jsem tedy brožuru, která se jmenuje ...A v níž stojí toto:

„Vidím božství světa v čirých
paprscích světla; v lásce ke
všem bytostem září božská
podstata mé duše.
Žiji v božství a v božství

světa nalézám sám sebe.“ *

Je obtížné zjistit, jak pisatel brožury dospěl k této formulaci, neboť tato průpověď patří výlučně k naší esoterní škole. Je možné, že některý z našich spolužáků byl natolik neopatrný, že ji sdělil lidem zvenčí. Dovedeme si představit i jiný případ - který se před několika lety skutečně také stal - že někdo někde v hotelu nebo penzionu meditoval nad těmito verši a ve vedlejším pokoji byl člověk, jenž tyto myšlenky jasnozřivě zachytil. V prvním případě bychom měli - v podstatě bychom to měli vždy - chovat vůči takovýmto věcem maximální soucit; jako esoterici totiž víme, že všechno se samo ztrestá, i když nebylo zamýšleno nic zlého. Že tento účinek musí nastat, to je dáno tím, že každé slovo této průpovědi bylo nesmírně pečlivě zasazeno na své místo, a jsou-li tato slova vytržena ze souvislosti, nastane jako účinek pravý opak. Svévolnou změnou slovosledu nebo dokonce použitím pozitivního slůvka „já“ [rozumí se „vidím“, „ich sehe“]* - zatímco v původní průpovědi je všechno zachováno v plynulé, jakoby objektivní podobě, tak aby vše působilo imaginativním obrazem - se zde dosáhlo opačného působení. Naše meditace mají vždy vycházet z našich vnitřních morálních impulzů; vnější svět a zvláště pak naše osobní Já mají být zcela vyloučeny. Ve svých myšlenkách máme zcela objektivně pojmout božství světa, jež prostupuje a proniká svět svým božským světlem. Naše Já se při tom nemá vnucovat, neboť by se pak účinek změnil v opačný. Musely by pak nastat duchovní účinky zcela jiného druhu, totiž účinky luciferské.

Začneme-li slovem „vidím“, nevzejde z toho morální impuls, který ve vši pokoře potlačí Já, jež se má zcela oddat božskému duchu světa, v němž v zapomnění sebe sama spočíváme.

Také v posledních verších †

---

* Dosud nebylo možné zjistit. (Pozn. vyd. něm. orig.)

† Vzhledem k odlišné stavbě věty v německém a českém jazyce není vždy možné zachovat v překladu stejný slovosled; kdo chce obě zde zmiňované verze průpovědi a

---

jejich odlišnost studovat v originále, najde je v poznámce 61 na konci knihy. (Pozn. překl.)

*„Žiji v božství a v
božství světa
nalézám sám
sebe“*

vystupuje silně do popředí egoistický princip, neboť ve slově „spočívám“ je prožíváno něco úplně jiného.

Z toho vidíme, jak neobyčejně přesní a pečliví musíme být, abychom slova naší meditace používali i ve svých myšlenkách zcela správně.

Přejdeme teď k několika obrazům, které pro své esoterní školení můžeme potřebovat, protože velmi silně působí. Víme, že cesta k vyšším světům vede nejprve přes imaginaci, pak následuje cesta inspirace a potom cesta intuice. Obrazy, které teď mají být uvedeny, posilují orgány, jež vedou k imaginativnímu zření.

V našich theosofických naukách jsme často slyšeli o tom, že svět je májá, že my sami nejsme nic než májá, a když teď už i vnější věda začíná vysvětlovat svět tímto způsobem, pak by to pro nás tím spíše nemělo být prázdné slovo.

Budeme-li pozorovat tuto růži, ukáže se nám s květem směřujícím vzhůru a se stonkem směřujícím dolů. A přesto není to, o čem se domníváme, že vnímáme, pravý obraz. Věda nás poučila, že to, co vidíme, vzniklo zkřížením světelných paprsků, takže v našem oku vzniká obrácený obraz růže, zatímco vnímáme vnější obraz růže s květem směřujícím nahoru. Je to zrcadlový obraz skutečného světelného jevu v nás. Z toho je patrné, že to, co tady venku vidíme, je májá, a k tomu ještě obrácená májá, u které to dolní je nahoře. Tak je tomu se vším kolem nás; celý svět, o němž se domníváme, že ho vidíme, a my s ním - to všechno stojí ve skutečném náhledu na hlavě! Chceme-li vnímat pravou podobu světa, nesmíme vyhledávat zrcadlové obrazy, nýbrž zřít skutečnosti za nimi,

ještě než se zazrcadlí v našem zraku. Všechno, prostě všechno je obráceně, než jak si to představujeme. To, co se zdá být nahoře, je dole; to, co se zdá být za námi, je vpředu; to, co se zdá být vlevo, je vpravo. Zkrátka, abychom se odpoutali od májá, musíme být schopní a ochotní toto poznat. Jestliže například slyšíme tóny a domníváme se, že přicházejí zprava, je tomu ve skutečnosti tak, že přicházejí zleva; jestliže vidíme předměty stojící před námi, pak jsou tu ve skutečnosti síly, které na nás naléhají zezadu. Tak je tomu i s hvězdnou oblohou. Vidíme ji před sebou, když vzhlédneme; ve skutečnosti se před naším zrakem zrcadlí působením sil nacházejících se za námi.

Chceme-li se dostat toho pravdivého za naším světem, musíme od Duchů formy vystoupit k Duchům pohybu, aby nám to, co před nás Duchové formy staví v podobě zrcadlového obrazu, napomohli zřít jako obrácení skutečnosti. K procvičování se v tom nám může jako symbol posloužit následující znamení. Když uvidíme růži s květem směřujícím nahoru, povedeme ho v myšlenkách dolů a vykonáme tím pohyb, který pro nás může symbolizovat síly Duchů pohybu.

V člověku však existuje jedna věc, která není pouhým smyslovým zdáním, pouhou májá. Je to slovo, jež z člověka zaznívá, živoucí Slovo, Logos. Slovo k nám nepřichází zvenčí, je to něco živoucího v nás, je to naše vlastní podstata. Vyvěrá z našeho duševního života, jsme to my sami se všemi svými city, kdo nechává slovo vycházet ze rtů. A když hluboce promyslíme, že slovo je Logos, že všechno, co se ve světě hovoří, se vyslovuje z tohoto zdroje, pak hluboce pocítíme svou odpovědnost vůči slovu. - O tom [si řekneme] více v další hodině.

Jen to, co lidé vyslovili ve svých slovech, přetrvá Zemi a

přejde do dalšího planetárního stavu. To, co slyšíme zleva, přichází, jak jsme si řekli, zprava, avšak slovo, které vyslovíme, je to jediné, co není jiné, než jakým se jeví. Zní z našeho nitra a z našeho nitra také skutečně vychází. Z něj k nám promlouvají božské bytosti, Logos.

Rudolf Steiner

GA 266/II